

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

Szám: 36100/625-5/2019.ált.

**TÁJÉKOZTATÓ A KOMÁROM-ESZTERGOM
MEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
2018. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

Felterjesztem:

**Szunyog Zoltán tűzoltó ezredes
tűzoltósági főtanácsos
igazgató**

Tatabánya, 2019. április

I. 2018. ÉV LEGFONTOSABB KATASZTRÓFAVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEI, FELADATAI

A Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) fő célja volt fenntartani és továbbfejleszteni az állampolgárok bizalmát a katasztrófavédelem és a tűzoltók munkája iránt.

A tűzvédelem területén kiemelt cél volt a szabadtéri tüzesetek számának visszaszorítása, valamint a sérüléssel és halállal járó káresetek számának csökkentése.

A polgári védelmi szakterület kiemelt célfeladata volt a Turul megyei mentőcsoport újraminősítésének megszervezése. A keresőkutyás és a bűvár tevékenység mellé 2018. évben a mentőcsoport megújította az árvízi-vízi mentési, az alapvető vízkár-elhárítási tevékenység és a könnyű városi kutató-mentő képességekre vonatkozó nemzeti minősítést.

Folytattuk a tudatos veszélyhelyzet-megelőzési tevékenység társadalmilag széles körben történő terjesztését, a lakosság öngondoskodási képességének erősítését. A tanulóifjúság tanórán és órán kívüli felkészítésein 21,5 ezer diák vett részt. 2018. évben 2.598 fő vett részt közösségi szolgálatban.

Eredményként értékeljük, hogy az ellenőrzéseinket követően számos intézkedést valósítottak meg az üzemeltetők. Átdolgozták biztonsági irányítási rendszerüket, az elsődleges beavatkozáshoz szükséges felszereléseket/védőruhákat vásároltak, javítottak kommunikációs rendszerükön, képzésekkel/oktatásokkal bővítették a havária események kezelésének folyamatát. Ellenőrzéseink során rámutattunk azon karbantartási feladatok szükségességére, melyek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavarok/súlyos balesetek kialakulásának kockázatát erősíthetik.

A hatósági szakterület 2018-ban a használatbavételt megelőző helyszíni egyeztetésekre fektette a hangsúlyt. Tovább folytattuk a nem hatósági eszközökkel végzett hatósági tevékenység erősítését, az általános iskolák fenntartói, a közös képviselők, a városüzemeltetési irodák, szervek részére tartott tájékoztatók, valamint az aratási-betakarítási konferenciák, a városok tűzvédelmét célzó konferencia, továbbá a téves tűzjelzések megelőzése érdekében tartott munkaértekezlet-sorozatot.

2018-ban az igazgatóság egy új Rába gépjárműfecskendőt, egy Volkswagen Amarak összkerekes tehergépjárművet, egy Suzuki Vitarát, két Skoda Fabia kombit és két Volkswagen e-Golfot vehetett át. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) által biztosított központi forrásokból megvalósuló és központilag beszerzett tűzoltó gépjárművek, technikai eszközök, szak- és védőfelszerelések jelentősen javították az igazgatóság alapfeladat-ellátását.

Központi finanszírozási keretből folytatódott a tatabányai laktanya villamoshálózat felújítása. A Belügyminisztérium Energiaracionalizálási pályázati keretből kicseréltük a tatabányai laktanya nyílászáróit.

Az I. Országos Műszaki Mentő Versenyt a BM OKF-fel közösen megyénk szervezte meg Tatán. A megmérettetés első helyezettje a Tatabányai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság versenycsapata lett.

A rendezvények közül kiemelkedik a rendhagyó és eddig egyedülálló Szent Flórián nap megrendezése Esztergomban a Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert Főszékesegyházban. Az ünnepség kapcsolódott a *150 éves az Esztergomi Tűzoltóság* rendezvénysorozathoz.

II. AZ ELVÉGZETT FELADATOK, MEGTETT INTÉZKEDÉSEK

Tűzoltósági tevékenység

A megyében 3 hivatásos tűzoltó parancsnokság (a továbbiakban: HTP), 3 katasztrófavédelmi őrs (a továbbiakban: KŐ) és 3 önkormányzati tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: ÖTP) található, valamint a Tatabányai HTP működési területén, Fejér megyében 1 ÖTP.

Komárom-Esztergom megyében csak megyei HTP-nek és ÖTP-nek van működési területe. A Tatabányai HTP működési területe azonban lefedi Fejér megye egy részét, valamint Esztergom HTP működési területe Pest megye egy részét. Az érintett megyékkel a kapcsolat jó, probléma nem merült fel.

A 2018-ban megyénkben 1.297 tüzeset, és 1.048 műszaki mentés volt. Az összes káresetszám 2.345 volt, az esetszámok az előző évekhez hasonlóak.

A katasztrófavédelem tűzoltó egységeinek vonulását kiváltó eseményekben 23 fő szenvedett halálos sérülést, míg 357 fő szerzett különböző súlyosságú sérüléseket. 2018-ban az igazgatóság kiemelten kezelte a tüzeset következtében bekövetkezett halálesetek számának csökkentését.

A mentő tűzvédelem feladatrendszere nem változott az elmúlt években, láthatóan a KŐ-k létrehozása indokolt volt megyénkben, mivel közelebb kerültünk a káresetekhez. Ugyanakkor változtak a káresetek fajtái tekintve, hogy a műszaki mentések száma emelkedett. Az alábbi két területen tapasztalható változás:

1. Szabadtéri tüzesetek

Évről-évre kiemelt figyelmet kap a terület. A vegetáció kizöldülés előtti állapota, a nyári kánikula és a viszonylag kevés csapadék mennyiség miatt a szabadtéri tüzesetek száma március, április és augusztus hónapban jelentősen meghaladta az év többi hónapjában bekövetkezett esetszámot.

Az erdő- és vegetációtüzek esetében mind a 83 eset felszíni tüzeset volt. Az erdő- és vegetáció tüzek 90 %-a 6 település közigazgatási határán belül keletkezett (Bajót, Nyergesújfalu, Tokod, Dorog, Nagysáp és Ács). Ezenkívül még 79 esetben volt olyan tüzeset, ami szemét- és hulladéktűz kategóriába került besorolásra.

Tűzmegeelőzés:

A lakosság figyelmét főként a helyi média bevonásával hívtuk fel a megelőzés fontosságára. Minden évben a Komárom-Esztergom megyei Területi Tűzmegeelőzési Bizottság (a továbbiakban: TTB) bevonásával jelentünk meg rendezvényeken, ahol felhívtuk a lakosság figyelmét a veszélyekre. Az ellenőrzések jelentős részében jogszabályba ütköző állapotokat tártunk fel, amelyekre hatósági felhívás szintjéig kellett intézkednünk.

Tűzoltás:

A tüzesetek száma és azok kiterjedése, illetve intenzitása egyértelműen kapcsolatban áll az időjárási helyzettel (szárazság, szélviszonyok). A nagyobb esetszám nagyobb erő-eszköz igényvel is járt, amint ezt az *1. számú melléklet* grafikonja is mutatja. A beavatkozásokat nehezíti megyénkben a domborzat, amely sok esetben nem teszi lehetővé az égő terület tűzoltójárművel történő megközelítését.

2. Műszaki mentések:

Ezen a területen két alapvető feladatot végez a tűzoltóság: a viharkárok elhárítását és a közúti baleseteknél történő mentést.

A megyében kiemelt létesítményként kezeljük az M1-es autópályát. A pálya kihasználtsága megközelíti a 100%-ot. Működési területünk a Nagyszentjános-Bőnyi kihajtótól (100 km) a 30-as km szelvényig tart (legközelebbi kihajtó: Zsámbék 26 km). Folyamatos és szoros a kapcsolat a rendőrséggel és a közútkezelővel.

A gyorsabb kárfelszámolás érdekében megállapodást kötöttünk az autópálya-kezelővel és a rendőrséggel szerződött kamionmentővel.

2018. június végén egy 14 km szakaszt érintő felújítás kezdődött el a pálya Fejér és Pest megyei szakaszán, amely a 28-40 km közötti jobboldali pályatestet érintette és 140 napon át tartott. A felújítás alatt nem jelentett gondot a megközelítés és az emiatt elhúzódó kiérkezési idő. Az elmúlt években a tűzoltóságok technikai eszközei biztosították a beavatkozások megfelelő színvonalát.

A viharkárok esetében az időjárási viszonyok évről-évre változó esetszámot adnak. Ezt nem tudjuk befolyásolni, viszont a tömeges jelzések felszámolásához szükséges időt képesek vagyunk csökkenteni, megfelelő erő-eszközgazdálkodással és a szükséges szakfelszerelések biztosításával. Ezen a területen az ÖTE-k hatékony segítségével fel tudtuk venni a lépést a beavatkozási igényekkel.

A megye működési területén 36 önkéntes tűzoltó egyesület (a továbbiakban: ÖTE) rendelkezik HTP-vel kötött együttműködési megállapodással. Az önállóan beavatkozó ÖTE-k közül Réde 2018 decemberében visszaadta az elsődlegesen vállalt területét. Zsámbék megszerezte az önálló beavatkozáshoz szükséges újraminősítést. Az ÖTE-k többsége a megyei, járási vagy települési mentőcsoportokban aktív szerepet vállal. Aktivitásukra jellemző, hogy a beszámoló időszakában 36 egyesület indult a Magyar Tűzoltó Szövetség és a BM OKF közös pályázatán. Az elnyert összeg meghaladta a 26 millió forintot (tavaly 19 millió forintot nyertek a megye ÖTE-ei). Az elnyert összeg és pályázott összeg közötti különbség csak 1 millió forint volt. ÖTE konferenciát évente általában 2-3 alkalommal tartunk.

A megyében működő három ÖTP közül Nagyigmánd és Ács ÖTP élére új parancsnok került kinevezésre. Mindhárom ÖTP a 2018-as pályázaton mintegy 4 millió Ft támogatást nyert. A megyében mindhárom ÖTP-n a gépjárművezetők 2018. második félévében megszerezték a fecskendő-kezelői típusvizsgákat. Ezáltal sikerült megszüntetnünk a több éve tartó hiányosságot.

Kiemelkedő rendezvény volt a 2018. október 2-3-án Tatán megrendezett I. Országos Műszaki Mentő Verseny, melynek célja a készenléti állomány oktatásán túl a verseny hazai népszerűsítése volt. A beavatkozási állomány a versengés keretein belül adhatott számot a közlekedési balesetek során bekövetkezett műszaki mentések végrehajtásával kapcsolatos felkészültségéről.

Páros emelési gyakorlatot hajtottunk végre a NATO szállító konvoj baleset-felszámolásának együttműködési gyakorlata keretében. A cél a társszervekkel történő együttműködés, a szállító konvojban található nagyobb tömegű harcászati eszköz műszaki mentésének gyakorlása volt.

A tűzoltósági szakterület mind az iparbiztonsági, mind a polgári védelmi szakterülettel szorosan együttműködik. A megyei szervezésű gyakorlatokon túlmenően a helyi szintű gyakorlatokat is felügyelet alatt tartjuk, elsősorban a Katasztrófavédelmi Művelési Szolgálat (a továbbiakban: KMSZ) aktív részvételével. A gyakorlatok tervezése során figyelembe vettük, hogy mekkora az a mennyiség, ami elengedhetetlen a megye iparosodottsága és népsűrűsége miatt.

A gyakorlatok mellett a képzések fontosságát is szem előtt tartjuk. 2018-ben 5 darab 40 órás tűzoltó alaptanfolyamot tartottunk a kötelező tűzoltásvezetői és központilag szervezett képzéseken felül. 2018-ban a megyei tűzoltósági főfelügyelő részt vett Berlinben a nagyfeszültségű járművek biztonságos beavatkozási szabályaira felkészítő képzésen.

A TTB végrehajtotta a 2018. évi munkatervében meghatározott feladatokat. 2018-ban 21 rendezvényen jelent meg és hajtott végre lakossági tájékoztatást, felkészítést. 30 településen 52 alkalommal végeztünk általános iskola 7. és 8. osztályában felkészítést, oktatást.

Ezek közül néhány jelentősebb:

- X börze rendezvénysorozat Tata (2018. 04.10.)
- Tatabánya Nyitott kapuk rendezvénysorozat (2018. 04.17-18.)
- Kék Lámpás Nap (2018. 08. 24.)
- Közbiztonság napja - Vértes Center Tatabánya (2018. 10.05.)

A TTB 2018-ban tartott ülésein foglalkozott a halálos tüzesetek számának csökkentésére irányuló tájékoztatással, valamint a lakosság tájékoztatása érdekében szükséges teendőkkel. Kiemelt kampányt folytatott a tüzesetnél sérülést, halálesetet szenvedettek számának csökkentése érdekében.

A TTB ezen túlmenően rendszeresen megjelent a megye területén szervezett állásbörzéken, ifjúsági- és egyéb rendezvényeken, ahol az aktuális időjárásnak, szezonnak megfelelő tájékoztatási kampányt folytatta. Ezen túlmenően gyereknapi környéken és az adventi időszakban a tűzoltóságok „Nyitott Kapukkal” várták az érdeklődőket, de természetesen az év más időszakában is szeretettel fogadtuk a látogatókat.

Polgári védelmi tevékenység

A polgári védelmi szakterület elsődleges feladata a települések valós veszélyeztetettségén alapuló rendszeres kockázatértékelése és katasztrófavédelmi osztályba sorolása. Az igazgatóság az önkormányzatokkal közösen folyamatosan elemzi a települések katasztrófavédelmi osztályba sorolását. A besorolás a települést érintő valamennyi veszélyeztető hatás komplex elemzése alapján, kockázatbecslés útján került megállapításra. Leginkább figyelembevett veszélyeztető tényezők megyénkben az árvíz, a földrengés, a rendkívüli időjárás során kialakult helyzetek, a veszélyes üzemek, valamint a veszélyes áruk közúti, vasúti és vízi szállítása. A kockázatértékelés végrehajtását követően a megyében a 76 településből 8 a kiemelten veszélyes I. katasztrófavédelmi osztályba; 29 a közepesen veszélyes II. katasztrófavédelmi osztályba; 39 a kevésbé veszélyes III. katasztrófavédelmi osztályba került besorolásra. A megoszlást az *2. számú melléklet* mutatja be.

A veszélyeztető hatások felmérése, valamint a balesetek és katasztrófák megelőzése érdekében az igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek (továbbiakban: a KvK-k) évente folyamatosan emelkedő, 2018. évben 1.181 darab lakosságvédelmi ellenőrzést hajtottak végre az érintett hatóságok megkeresésével és az önkormányzatok bevonásával. Az ellenőrzések eredményei figyelembe vételre kerülnek a kockázatbecslések végrehajtása során. A vis maior pályázatokkal kapcsolatos ellenőrzések az előírt határidők betartásával, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: KEM KH) és az esetenként bevont társszervek közreműködésével történtek. Az év során az igazgatóság 15 vis maior ellenőrzésen vett részt. A kockázati helyszínek ellenőrzések statisztikáját a *3. számú melléklet* részletezi.

A beazonosított veszélyek alapján elkészültek a települési, járási, kirendeltségi és a területi veszélyelhárítási tervek. A tervek az elhárításhoz szükséges erők és eszközök mellett cselekvési sorrendet is tartalmaznak az események kezelésére. Az új osztályba sorolást követően a polgári védelmi szervezetek megalakítási- és mozgósítási terveinek átdolgozása megtörtént, a beosztó határozatok aktualizálása folyamatos.

Az igazgatóság megtervezte az árvíz által veszélyeztetett területeken élő állampolgárok kitelepítését (kimenekítését) és befogadását. A feladat végrehajtásához a szállítási feladatokat a Középnugat-magyarországi Közlekedési Központ tervezte meg. A települések árvízi veszélyeztetettségét figyelembe véve az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal közösen kialakításra kerültek az árvízi felelősségi körzetek. Kijelöltük azokat a hivatásos katasztrófavédelmi szakembereket, akik veszélyhelyzet esetén a polgármesterektől átveszik a védekezés irányítását. Felkészítésük és helyismereti képzésük 2018. évben is megtörtént. Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság erőforrás igénybevételei tervének aktualizálását követően

végrehajtottuk a polgári védelmi szervezetek, a lebiztosított katasztrófavédelmi célú gazdasági-anyagi szolgáltatások meglétének az ellenőrzését, a veszélyelhárítási tervek és a kitelepítési-befogadási mellékleteinek felülvizsgálatát.

A rendkívüli téli időjárás során kialakuló események magas szintű kezelése érdekében felmérésre kerültek a megye gyorsforgalmi- és közút hálózatának kockázati helyszínei. A kockázati helyszínekhez a szükséges technikai eszközök, melegedőhelyek lebiztosításra, kijelölésre kerültek. A kockázati helyszínekhez rendelkezésre áll: 122 darab technikai eszköz, 21 darab melegedőhely, mely 1.415 fő befogadására alkalmas.

Komárom-Esztergom megyében öt település (Komárom, Esztergom, Dorog, Tokodaltáró, Nyergesújfalu) rendelkezik külső védelmi tervvel (a továbbiakban KVT). A KvK-k az önkormányzatokkal közösen felülvizsgálták a KVT-eket és átvezették a szükséges változtatásokat. A KVT-vel rendelkező települések közül Komárom és Nyergesújfalu komplex, Esztergom, Dorog és Tokodaltáró részleges gyakorlatokat hajtott végre az együttműködők, a települési polgári védelmi szervezetek bevonásával.

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek készenléte helyezésének, különleges jogrendi feladatokra való felkészülésének, ellenőrzésének és értesítésének rendjéről szóló 52/2016. BM OKF főigazgatói intézkedés alapján került megtervezésre az igazgatóság és alárendelt szervei hivatali munkarendben dolgozó állománya értesítési gyakorlata 2018. november 07-én. A gyakorlat során az igazgatóság személyi állománya normaidőn belül beérkezett, a gyakorlat „megfelelő” értékelést kapott.

Védelmi igazgatási, lakosságfelkészítési feladatok:

A Komárom-Esztergom Megyei Védelmi Bizottság (továbbiakban: KEM VB) által elfogadott éves Feladat - és Pénzügyi Tervben meghatározott katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása a KEM VB titkára (titkárhelyettese) és a polgári védelmi főfelügyelő folyamatos koordinációjával történik. A katasztrófavédelem állományába tartozó titkárhelyettes rendszeresen részt vesz a vezetői fórumokon, beszámol a végrehajtott és a tervezett feladatokról. A megyei katasztrófavédelmi igazgató, mint a KEM VB elnökhelyettese, rendszeresen részt vesz az üléseken, képviseli a katasztrófavédelem érdekeit. Előterjesztéseket készít, beszámol a végrehajtott feladatokról.

A KEM VB tagjainak, a helyi védelmi bizottságok elnökeinek felkészítése 2018. november 15-én került végrehajtásra a Fúzió-18 gyakorlat keretében. Komárom-Esztergom megye települési polgármestereinek felkészítését 2018. december 06-án hajtottuk végre. A települések közbiztonsági referenseit az alapképzést követően évente továbbképzésben részesítjük. A közbiztonsági referensek megyei szintű felkészítésére két alkalommal került sor. A közbiztonsági referensek éves továbbképzése és vizsgáztatása költséghatékonysági szempontok alapján Komáromban és Esztergomban került végrehajtásra. A településeket érintő katasztrófavédelmi feladatokba (kockázati helyszínek ellenőrzése, felkészítések, gyakorlatok stb.) a közbiztonsági referensek minden esetben bevonásra kerülnek.

A KEM VB Katasztrófavédelmi Munkacsoport részére három alkalommal tartottunk felkészítő foglalkozást. A munkacsoport tagjai normaidőn belüli megalakítási helyen történő megjelenés ellenőrzésére évente tartunk értesítési- és törzsvezetési gyakorlatot.

Az igazgatóság Operatív Törzse az előre kialakított helyiségben hajtja végre a feladatait. A telepített 5 darab asztali számítógép mellé igény esetén további 3 telepíthető. Az igazgatóság állományából két váltás operatív törzs került kijelölésre. A működését intézkedés szabályozza, felkészítése az előírásoknak megfelelően évente kétszer végrehajtásra kerül. Helyi szinten a járási (kirendeltségi) operatív törzsek működéséhez nincs állandó jelleggel kialakított helyiség. A veszélyhelyzetek, katasztrófák, valamint katasztrófaveszély, továbbá a különleges jogrend veszélyhelyzeten kívüli időszakában jelentkező feladatokra való felkészülés érdekében a megyei operatív törzs és az alárendelt járási katasztrófavédelmi

operatív törzsek 7 alkalommal törzsvezetési és 8 alkalommal kommunikációs gyakorlaton vettek részt. A BM OKF kijelölése alapján részt vettünk a Marathon Terra 3 online jelentő program tesztelésében.

A felmenő rendszerű katasztrófavédelmi ifjúsági verseny helyi szintje három helyszínen (Esztergom, Komárom, Tata) a megyei fordulója 2018. április 13-án Tatabányán került megrendezésre. Korcsoportonként kilenc-kilenc csapat (helyi versenyek 1-3. helyezettjei) gyűlt össze, hogy összemérje erejét és tudását a katasztrófavédelmet, szakterületeit és társszerveinek szakterületeit érintő feladatokban.

A katasztrófavédelmi ifjúsági versenyek és a Nyitott Kapuk rendezvénysorozat mellett egyre népszerűbb a közösségi szolgálat. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tankerületével és a középfokú intézmények vezetőivel aláírásra kerültek az együttműködési megállapodások. Az igazgatóság 32 középfokú oktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodást a közösségi szolgálat céljából, melyet az **4. számú melléklet** részletez.

Az igazgatóság a megye lakosságának a felkészítését az aktív és a passzív lakosságtájékoztatások megfelelő összehangolásával tervezte és hajtotta végre. Az aktív lakosságtájékoztatás keretében az igazgatóság részt vett és kiállított a KEM KH által rendezett „Karrier Expo 2018”, a „Megyei Pályaválasztási Kiállításon”, valamint a „Nyitott kapuk Tatabánya” önkormányzati rendezvényen. A passzív lakosságtájékoztatás keretében a KvK-k és a HTP-k több alkalommal szerveztek nyílt napokat.

Polgári védelmi művelési irányítási feladatok:

A települések katasztrófavédelmi besorolása és a veszélyelhárítási terveik alapján megtörtént a települési polgári védelmi szervezetek újjászervezése. Jelenleg 4.707 fő került határozattal beosztásra települési polgári védelmi szervezetbe. A települési polgári védelmi szervezetek működéséhez, valamint a veszélyelhárítási tervek végrehajthatósága érdekében a kirendeltség-vezetők javaslatot tettek a szükséges technikai eszközök és anyagi-gazdasági szolgáltatások lebiztosítására a települések polgármestereinek.

A polgári védelmi szervezetek felkészítésének fő célja, hogy a veszélyhelyzeti szintet el nem érő feladatok során is képesek legyenek részt venni a lakosság élet- és vagyónbiztonságának növelésében. E cél megvalósítása érdekében került végrehajtásra a köteles polgári védelmi szervezetek állományának alap- és szakkiképzése, valamint a vezetői képzés. Folytattuk az állomány továbbképzését. A települési veszélyelhárítási tervben foglalt feladatok végrehajthatóságának ellenőrzésére a polgármesterek veszélyhelyzet kezelési gyakorlatot tartanak. A polgári védelmi szervezetek állományának a normaidőn belüli megalakítási helyen történő megjelenésére, a feladat megkezdésére történő felkészülés érdekében riasztási és mozgósítási gyakorlatok kerültek végrehajtásra. Riasztási, mozgósítási és települési katasztrófa felszámolási gyakorlatra 27 esetben került sor 1.523 fővel. A települési polgári védelmi szervezetek képzéseit, gyakorlatait az **5. számú melléklet** foglalja össze.

A polgári védelmi szervezetek mellett egyre komolyabb szerep hárul az önkéntes mentőszervezetekre. Kiemelt feladatként kezeltük az önkéntesek önszerveződésének támogatását, a lakosság önvédelmi készségeinek fejlesztését. A megyében 42 mentőcsoport (megyei 1, járási 6, települési 35) működik 523 fővel. A mentőcsoportok eltűnt személyek felkutatásában, viharok felszámolásában és értékmentésben vettek részt 12 alkalommal, 56 fővel. A mentőcsoportok képzését, gyakorlatait, alkalmazását a **6. számú melléklet** szemlélteti. A megye 6 járási mentőcsapata és a települési mentőcsoportok alapvető vízkár-elhárítási tevékenység szakterületen rendelkeznek nemzeti minősítő oklevéllel. A felkészítéseken 73 fő, a riasztási gyakorlatokon 214, az ismétlődő gyakorlatokon 193 fő vett részt.

Hatósági szakterület

a) Tűzmegeelőzési szakterület

A tűzmegeelőzési szakterület 2018-ban az általános iskolák tűzmegeelőzésére helyezte a hangsúlyt a tanulók, az intézmények dolgozóinak és látogatóinak biztonsága valamint a létesítmények vagyonbiztonsága érdekében. E célok elérése céljából a tankerületekkel, az egyházi és az alapítványi intézményfenntartókkal egyaránt előzetes konzultációkat is tartottunk.

A szezonális jellegű ellenőrzések közül rendre kiemelt hangsúlyt fektetünk a mezőgazdasági tevékenység tűzvédelmére, a nyári betakarítási munkák során keletkező, mezőgazdasági gépek okozta tüzek megeelőzése érdekében. Az ellenőrzéseket a természsáritók ellenőrzéseivel folytattuk, melyek tüzei a mezőgazdaságban jelentős károkat okozhatnak. Az ellenőrzéseket megeelőzően itt is tartottunk konferenciákat, illetve konferencián vettünk részt.

A zenés-táncos rendezvényekkel kapcsolatban az egyeztetéseken túl rendszeres hatósági jelenléttel is növeltük a résztvevők biztonságát a rendezvények ideje alatt és a rendezvényeket megeelőzően is.

Az év végi ellenőrzéseink a karácsonyi vásárookra, bevásárlóközpontokra és a pirotechnikai termékek forgalmazására irányultak. A karácsonyi vásárok helyszínein az évről évre visszatérő tűzvédelmi hatósági ellenőrzéseknek köszönhetően azonnali hatósági intézkedést igénylő hiányosság nem merült fel. A pirotechnikai termékek év végi átmeneti tárolásának és forgalmazásának ellenőrzésein is hasonló a tapasztalat. A pirotechnika területén a forgalmazói, illetve árusítói magatartás fegyelmezett, jogkövető, sőt számos esetben kezdeményeztek egyeztetést tűzvédelmi szakkérdésekben.

A tűzvédelmi szolgáltatók hatósági felügyeletére az elmúlt évben is nagy hangsúlyt fektetett a szakterület, melynek eredménye a jogszerű szolgáltatási tevékenységek megvalósulása, így szolgáltatóval szemben eljárni nem kellett.

Kiemelt beruházásokkal összefüggésben elsőfokú tűzvédelmi hatóságként, szakhatóságként a helyszíni egyeztetésekre fektettük a hangsúlyt a kivitelezés közben felmerülő tűzvédelmi műszaki kihívásokra adható lehetséges megoldások egyeztetésével. A Komárom-Esztergom megyében megvalósuló kiemelt beruházások közül a komáromi ipari parkban folyó és ahhoz kapcsolódó beruházások mérete és száma volt a legjelentősebb, emellett kiemelkedőek a már épülő akkumulátorgyár, vagy a megépült, akkumulátorgyártáshoz kapcsolódó NMP regeneráló üzem voltak. A Komáromhoz köthető további beruházások az új Duna híd és a komáromi Csillag Erőd rekonstrukciója és bővítése. A 2019-es évben egyebek mellett a nyergesújfalui szénszálgyártó kapacitás bővítésére, az akkumulátorgyártáshoz kapcsolódó rézfóliagyár építésére, az Esztergomot és az M1-es autópályát összekötő M100-as gyorsforgalmi út megépítésére, a tatabányai multifunkcionális sportcsarnokkal összefüggő hatósági feladatokra és a komáromi akkumulátorgyár használatba vételére készülünk.

b) Iparbiztonsági tevékenység

Veszélyes üzemek: a hagyományos ipari termelési kultúrának köszönhetően, arra alapozva korszerű iparágak települtek megyénkbe. A zöldmezős beruházások is elősegítették az ipar megújulását és az innováció-orientált fejlesztést, a térségbe betelepedett nemzetközi működő tőke pedig megteremtette a globális folyamatokhoz, a nemzetközi piacokhoz való kapcsolódás feltételeit.

Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy Komárom-Esztergom megyében a 2018. évben felügyelt veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek száma a piaci igényekhez igazodott. Ezeket figyelembe véve 7 alsó-, 10 felső küszöbértékű veszélyes anyaggal foglalkozó üzemet és 10 küszöbérték alatti üzemet tartottunk hatósági felügyelet alatt *a katasztrófavédelemről és hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény* alapján.

A hatósági felügyelet alatt tartás megteremtése érdekében az üzemeltetőknél 29 ellenőrzést hajtottunk végre annak érdekében, hogy a biztonságos működés feltételeinek meglétét kontrolláljuk.

Eredményként értékeljük, hogy az ellenőrzéseinket követően számos intézkedést valósítottak meg az üzemeltetők. Átdolgozták biztonsági irányítási rendszerüket, az elsődleges beavatkozáshoz szükséges felszereléseket/védőruhákat vásároltak, javítottak kommunikációs rendszerükön, képzésekkel/oktatásokkal bővítették a havária események kezelésének folyamatát. Ellenőrzéseink során rámutattunk azon karbantartási feladatok szükségességére, melyek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos üzemzavarok/súlyos balesetek kialakulásának kockázatát erősíthetik.

Az időszakos hatósági ellenőrzéseket követően két esetben alkalmaztunk figyelmeztetést a feltárt jogellenes magatartások megszüntetése érdekében.

2018-ban veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset/üzemzavar nem következett be. 3 darab kikötés nélküli és 1 darab kikötéses katasztrófavédelmi engedély került kiadásra. A vizsgált évben 3 darab építési engedély lett kiadva. 2019-re átnyúló engedélyezési eljárások száma egy darab. Biztonsági dokumentációval kapcsolatos soron kívüli felülvizsgálati eljárást 6 üzemeltető esetében, míg védelmi tervekkel kapcsolatos felülvizsgálati eljárást 2 esetben folytattunk le. A veszélyes üzemek katasztrófavédelmi engedélyezési eljárásához kapcsolódóan 5 esetben valósult meg nyilvánosság biztosításával feladat, ezzel is megteremtve a lakossági tájékoztatás teljes körűségét, jogszabályi helyeken alapuló megalapozottságát.

Veszélyességi övezet településrendezési tervben történő figyelembevétele érdekében Esztergom és Nyergesújfalu város tekintetében adtunk ki határozatot. KVT felülvizsgálatát Komárom és Nyergesújfalu település esetében határoztuk meg. A biztonsági jelentés elbírálása során két esetben állapította meg hatóságunk, hogy a vizsgált felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem területéről kiinduló súlyos balesetek hatásai lakott területet nem érintenek, a vonatkozó jogszabályban meghatározottak alapján az üzem általi veszélyeztetés mértéke elfogadható, ezért KVT készítése nem szükséges.

Megyénkben kiemelt jelentőséggel bír és szoros hatósági együttműködést jelent a társhatóságokkal az almásfüzitői VII-es számú és a neszmélyi VIII-as számú vörösiszap-tározóval kapcsolatos, a biztonságos üzemeltetés feltételének megteremtését célzó intézkedések megteremtése, azok visszaellenőrzése. Ezeket a tározókat rendszeres ellenőrzés alá vontuk. Az ellenőrzéseinkbe bevontuk a KEM KH Népegészségügyi Főosztályát, a KEM KH Tatabányai Járási Hivatalának Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Munkaügyi és Munkavédelmi Osztályát valamint az Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztályát, a Pest Megyei Kormányhivatal Bányafelügyeleti Főosztályát. A társhatósági együttműködés eredményeképpen a végrehajtott ellenőrzések nagy mértékben járultak hozzá a biztonságosabb üzemeltetés biztosításához.

A veszélyes üzemekkel kapcsolatos hatósági adatokat a **7. számú melléklet** tartalmazza.

Kritikus infrastruktúra védelem (a továbbiakban: KIV): a KEM KH Népegészségügyi Főosztályával folytattuk a 2015-ben elkezdett feladatunkat, ami a megyei kórházak alternatív energiaforrással való ellátottságának (kettős betáplálás, aggregátor, szünetmentes tápegység) a vizsgálatára, valamint az intézményekbe bekötött közmű szolgáltatások felmérésére irányult. A megyében agrárágazatban egy, egészségügyi ágazatban 2, közbiztonság-védelem ágazatban 2 kijelölt rendszerem van.

2018-ban egy KIV gyakorlatot tartottunk a távhő termelő- és szolgáltató Veolia Energia Magyarország Energia Zrt.-vel. Célunk a gyakorlatba bevont szervezetek lakosságvédelmi, kárelhárítási, valamint a kiemelt közműszolgáltatások kiesése következtében fellépő, jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök által hatáskörükbe utalt feladatok gyakorlatban történő végrehajtásának áttekintése volt.

A KEM VB és az igazgatóság „A felhasználók információbiztonsági érzékenységének növelése” elnevezésű konferenciát tartott a megyei és helyi közigazgatás szereplői részére. A konferencia témái napjaink IT biztonsági kihívásainak, kockázatainak, veszélyeinek feltárása és az ezzel összefüggő védekezés lehetőségeinek bemutatása volt.

Veszélyes szállítmányok szakterület: a veszélyes áru szállítására vonatkozó követelmények betartatása érdekében a közúti, vasúti és a vízi szállítások rendszeres ellenőrzését hajtottuk végre. Az elmúlt években teljesített ellenőrzési számok összesítve emelkedő tendenciát mutatnak. Az ellenőrzéseket önállóan, társhatóságokkal közösen, saját-, regionális-, illetve országos szervezés keretében végeztük. Az ellenőrzések tervezése során külön figyelmet fordítottunk arra, hogy munkaidőn kívül is végezzünk ellenőrzéseket annak érdekében, hogy hatékonyabb legyen a szabálytalan szállítások felderítési aránya.

Kiemelt feladatunk az országos szinten összehangolt, több napos ellenőrzési sorozatokban való részvétel. 2018-ban ilyen közúti és vasúti ellenőrzési sorozatban két alkalommal, míg belvízi szállítási ellenőrzési akcióban egy alkalommal vettünk részt. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság által szervezett, több napot felölelő TISPOL Operation Group elnevezésű akcióban 3 alkalommal is részt vettünk. Közúti ellenőrzési akcióink elsősorban az M1-es autópályán történő veszélyes áru szállítására irányultak.

2018-ban közúton 366, telephelyen 76 alkalommal hajtottuk végre veszélyes áruk szállításának ellenőrzését. Az ellenőrzések alkalmával összesen 893 közúti szállító járművet vizsgáltunk át, melyből 366 darab az ADR hatálya alá tartozott, 527 darab „nem jelölt” jármű volt. Az idei év tapasztalatai alapján a felderítésben kimutatható hatékonyság leginkább az autópályákra, veszélyes üzemekhez vezető útszakaszokra jellemző, ahol állandó a társhatóságok jelenléte is. Az ellenőrzések során jellemző szabálytalanság a rakományrögzítési, illetve a szállításhoz kapcsolódó okmányok hiánya. A tehergépjárművek ellenőrzése során célunk volt az illegális veszélyes áruk szállításának felderítése és kiszűrése is. Az ellenőrzött ADR hatálya alá tartozó gépjárművek száma 2 %-kal, a hibás járművek száma 1 %-kal, a feltárt hibák, hiányosságok száma pedig 2,5 %-kal nőtt a korábbi évhez viszonyítva. A feltárt hiányosságok miatt 13 hatósági eljárást indított az igazgatóság. A felmerülő hiányosságok megszüntetése nagymértékben hozzájárult mind a közlekedés-, mind a lakosság biztonságának növeléséhez. Az ellenőrzéseken tapasztaltak alapján pedig kijelenthető, hogy a rendszeres hatósági jelenlétnek, valamint a folyamatos ellenőrzéseknek köszönhetően erősödik a veszélyes áru szállításban érintett vállalkozások jogkövető magatartása.

A veszélyes áruk vasúti fuvarozását összesen 57 alkalommal ellenőriztük, 48 alkalommal közforgalomban, 9 alkalommal pedig telephelyen. Az ellenőrök 6 hiányosságot rögzítettek. A vasúti ellenőrzéseink során összesen 1.224 vasúti kocsit vizsgáltunk át, melyből 560 darab tartozott a RID hatálya alá. A veszélyes áruk vasúti szállításával kapcsolatosan 2018. évben 6 eljárás indult. Eljárásaink a tartányos jármű szivárgása és a vakkarima csavarok hiánya miatt indult.

A veszélyes áruk vízi szállítását összesen 20 alkalommal hajtottuk végre, melyek során 17 alkalommal vízi járműveket, 3 alkalommal pedig telephelyeket vontunk ellenőrzés alá.

Az igazgatóság illetékességi területén, a veszélyes áruk szállításánál két baleset történt. Mindkét baleset gépjárművezetői figyelmetlenségéből adódott.

Katasztrófavédelmi Mobil Labor (a továbbiakban: KML) feladatai: az iparbiztonsági szakterület működésében, feladatainak szakszerű végrehajtásában kiemelt szerepet kap a KML. Az egység 2018-ban 11 alkalommal lett riasztva, ebből 7 volt a beavatkozást igénylő esetek száma és 4 alkalommal került a szer visszafordításra/lemondásra. Beavatkozásaink során a veszélyeztetett terület nagyságának meghatározásában, a veszélyes anyag beazonosításában, a kárhelyparancsnok döntéseinek előkészítésében vettünk részt.

A vizsgált időszakban összesen 5 alkalommal vett részt az egység a veszélyes áru szállítás ellenőrzésében, 4 alkalommal hajtott végre a veszélyes áru szállításhoz kapcsolódóan káreseti helyszíni szemlét.

Az egység 10 alkalommal vett részt hatósági felügyelet alatt tartott veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek és küszöbérték alatti üzemek időszakos hatósági ellenőrzéseiben, valamint 26 alkalommal az üzemeltetők által szervezett gyakorlatok ellenőrzésében. Eredményként értékeljük, hogy az ellenőrzéseinket követően számos intézkedést valósítottak meg az üzemeltetők. Átdolgozták biztonsági irányítási rendszerüket, az elsődleges beavatkozáshoz szükséges felszereléseket/védőruhákat vásároltak, javítottak kommunikációs rendszerükön, képzésekkel/oktatásokkal bővítették a havária események kezelésének folyamatát.

A rendszeres képzéseken túl végrehajtottuk a radiológiai események kezelésével kapcsolatos felkészítéseket is. Megyei szinten összesen 12 összevont képzést szerveztünk a tűzoltásvezetői és a beosztotti állomány számára, ahol bemutatásra került a KML-en rendszeresített radiológiai felderítő eszközpark, azok alkalmazási módszertana. Egy alkalommal vettünk részt a megyei KML-lel a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által szervezett felkészítést lezáró szituációs gyakorlaton. 2018-ban bevezettük a KML állomány rotációs gyakorlati képzését, melynek célja az egység reagáló képességének a növelése, valamint a beavatkozási állománnyal történő hatékony együttműködés megteremtése.

A KML vonulások tendenciáját a *8. számú melléklet* mutatja be.

Ügyeleti szakterület

Az igazgatóság Fő- és Műveletirányító Ügyelete az Egységes Európai Segélyhívó Rendszer (a továbbiakban: ESR) projekt részeként egy ügyeleti helyiségben lát el szolgálatot a rendőrségi tevékenységirányítókkal az MRFK Tevékenység-irányítási Központjában. 3+1 műveletirányító munkaállomás és egy ügyeletvezetői munkaállomás van kialakítva. Az ügyelet rendelkezik a szükséges tele- és infokommunikációs eszközökkel.

A projekt egy olyan átfogó infokommunikációs rendszert hozott létre, amely lehetővé teszi a készenléti szervek együttműködési folyamatainak korszerűsítését. Az ESR-112 projekt keretében kialakuló rendszer valós idejű adat- és hangkapcsolatot biztosít a készenléti szervek érintett szereplőit, az irányítók és a végrehajtók között. Biztosítja a kor követelményeinek megfelelő segélykérési csatornákat (telefon, eCall, SMS, MMS, internet stb.) alkalmazhatóságát is. Miskolcon és Szombathelyen létrejöttek a segélykérések előszűrését biztosító hívásfogadó központok, amelyek a nemzetközi tapasztalatok alapján tehermentesítik a tevékenységirányítókat azzal, hogy csak olyan eseményeket adnak át a készenléti szervek irányítóinak, amelyek valós beavatkozást, intézkedést igényelnek. Ennek folyamán az ügyeletek adatlapokat kapnak az erre a célra kialakított riasztási rendszeren. Az adatlapok beérkezését követően egy értékelési folyamat után riasztásra kerülnek az esemény felszámolásához szükséges erők-, eszközök. A döntés meghozatalát egy fábra segíti, mellyel kategorizálható az esemény fajtája, így mindig a megfelelő egység kerülhet leriasztásra.

Az ügyeleti osztály részeként működik a KMSZ, ami elsősorban magasabb szintű káresemények irányítását segítő- és végrehajtó egység, továbbá tűzoltósági, katasztrófavédelmi műveletirányítási, és beavatkozás-elemzési feladatokat is ellátnak. A káresemény helyszínén a tűzoltó állomány biztonságosabb beavatkozását felügyeli és ellenőrzi. A káresemény során a szolgálat elsődleges feladata a tűzoltás-vezetésre jogosult vezetők irányítással összefüggő, önálló tevékenységének megfigyelése. A KMSZ irányító tanácsaival segíti a tűzoltás vezetőjét a káreset felszámolásában, valamint figyelemmel kíséri a beavatkozó tűzoltói állomány tevékenységét, dönt a kárfelszámolás irányításának átvételéről. A KMSZ 2018-ban összesen 162 alkalommal vonult káreseményhez, amiből 112 tüzeset és 50 műszaki mentés volt. Az irányítást összesen 46 alkalommal vette át. A szolgálat

végzi a tűzvizsgálati eljárásokat, aminek részeként összesen 23 alkalommal folytatott le tűzeseti helyszíni szemlét.

III. AZ IGAZGATÓSÁG 2019. ÉVI FELADATAI, CÉLKITŰZÉSEI

Erős pillér a társ-, rendvédelmi-, karitatív- és civil szervezetekkel, szervezetekkel való jó munkakapcsolatunk, mely az év során tartott értekezleteken, gyakorlatokon, rendezvényeken és versenyeken is megmutatkozott. A jövőben is minden lehetőséget megragadunk, hogy a jó kapcsolat továbbra is megmaradjon a kitűzött célok megvalósítása érdekében. A Tűzoltó- és Mentő Testület Nyitra Kerületi Igazgatóságával kötött együttműködési megállapodásban foglaltak érvényre juttatása és a szakmai tapasztalatok cseréje érdekében 2019-ben az előző évhez képest több szlovák részvétellel történő rendezvényt, gyakorlatot tervezünk.

Kiemelt feladat a területi és a helyi szintű védelmi igazgatási szereplők felkészítése, különös tekintettel az operatív munkaszervekben alkalmazandó infokommunikációs programok alkalmazására. Kiemelt figyelmet fordítunk a lakosság, különösképpen az ifjúság katasztrófák veszélyeire való felkészítésére, a bekövetkező katasztrófák esetén alkalmazandó, követendő magatartási szabályok elsajátítására. Kiemelt feladatként kezeljük a városi kutató-mentő nemzeti minősítést szerzett Turul megyei mentőcsoport felkészültségének szinten tartását, a hat járási mentőcsoport újraminősítését. Folytatjuk az öngondoskodási képesség erősítését, a polgári védelmi szervezetek katasztrófavédelmi készségeinek fejlesztését, valamint ezen szervezetek valós kockázatoknak megfelelő gyakorlati felkészítését.

2019-ben is folytatjuk a megelőzést célzó, kampányjellegű konferenciák megrendezését, tekintettel a pozitív visszacsatolásokra. Erősíteni kívánjuk a szakmai kamaráknál, továbbá egyetemi szakmai fórumokon történő részvétel útján az állomány műszaki felkészültségét.

Az igazgatóság alaprendeltetését betöltve a megelőzési tevékenységre koncentráltan biztosította a lakosság élet- és vagyonbiztonságát. Fő célunk továbbra is ennek garantálása a rendelkezésre álló erővel, eszközökkel, ezáltal fenntartani és továbbfejleszteni az állampolgárok bizalmát a katasztrófavédelem és a tűzoltók munkája iránt.

Mellékletek:

1. számú melléklet a műveletek alakulásáról, a megye veszélyeztetettségéről és a tűzoltóságok elhelyezkedéséről
2. számú melléklet a megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolásáról
3. számú melléklet kimutatás a kockázati helyszínek ellenőrzéseiről
4. számú melléklet kimutatás a teljesített közösségi szolgálatról
5. számú melléklet a települési polgári védelmi szervezetek felkészítéséről
6. számú melléklet a mentőcsoportok képzéseiről, gyakorlatairól, alkalmazásairól
7. számú melléklet a veszélyes üzemekkel kapcsolatos hatósági adatokról
8. számú melléklet statisztika a Katasztrófavédelmi Mobil Labor vonulásairól

Határozati javaslat

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés

tudomásul veszi a Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2018. évi tevékenységéről szóló tájékoztatót, és köszönetét fejezi ki a megyei igazgatóság és az egész állomány lelkiismeretesen végzett sokrétű munkájáért, melyet a megye lakosainak védelme, biztonsága érdekében fejtettek ki.

Határidő: 2019. április 25.

Felelős: Popovics György, a megyei közgyűlés elnöke